

**Teollisuus
liitto**

**Talouden ja
työllisyyden näkymät
lokakuu 2024**

Tutkimusyksikkö 10.10.2024

**Teollisuudesta
alkanut kuulua
enemmän
myönteisiä
uutisia**

**Kasvun polku
näkyvissä**

**Työllisyys
kehittyy
epätahtisesti ja
eriaikaisesti eri
aloilla**

Diapaketin sisältö:

1. Talouden ja teollisuuden tilanne

- Teollisuustuotanto kasvussa (diat 3–6)
- Inflaatio kiihtymässä hieman uudelleen (dia 7)
- Palkkakierros on alkamassa (dia 8)
- Teollisuuden trendikuvaajat (diat 9–10)

2. Työllisyyden kehitys

- Työllisyys Suomessa (diat 11–14)
- Työttömyyden alueelliset erot (dia 15)

3. Teollisuusliiton jäsenten työllisyyden kehitys

- Jäsenten työllisyystilanne (diat 17–21)
- Työttömyys ja lomautukset liiton sopimusaloilla (dia 22)

4. Suhdannenäkymät

- Parempaan päin pikku hiljaa (diat 23–25)

5. Liitteet: Suhdannekuvat (diat 26–30)

Teollisuus liitto

1. Talouden ja teollisuuden tilanne lokakuussa 2024

Timo Eklund

Suomen talous on kääntynyt kasvuun

Teollisuustuotanto kasvanut

Teollisuusliiton aloilla työllisyystilanne parantunut, rakennus- ja palvelualoilla ei

- Talouden ja teollisuuden osalta on nähty käänne. Tuotanto kasvaa, mutta lähtötaso oli matala.
- Suhdannetilanne on yhä keskimääräistä vaisumpi.
- Teollisuuden tuotannon määrä on kääntynyt kasvuun keväästä alkaen. (TK 10.10.)
- Kysymys ei ole pelkästä palautumisesta lakkosumasta, vaan käänne tuntuu olevan tukevalla pohjalla. Elokuussa tosin tuotantomäärissä nähtiin pieni pudotus heinäkuuhun verrattuna.
- Teollisuusyrityksistä ainakin Meyer Turku, Valmet ja Kontiotuote ovat kertoneet suurkaupoista. Kyseessä vielä yksittäistapaukset eikä laaja piristyminen.
- Euroopan teollisuuden tilanne on vaisu. Se on loiventanut Suomen teollisuuden käännettä mutta ei ole estänyt sitä. Suomen teollisuus on pärjännyt kevään jälkeen EU-keskiarvoa paremmin.
- Työllisyys kehittyy epätahtisesti ja eriaikaisesti eri aloilla. Duunarialoista rakennusteollisuudessa ja palvelualoilla työtilanne on selvästi heikompi kuin teollisuudessa. Teollisuusliiton piiriin kuuluvilla aloilla työllisyys on kohentunut selvästi alkuvuodesta.

Teollisuus:

Teollisuudessa tapahtunut maltillinen käänne parempaan

Vuodesta 2025 tulossa kasvuvuosi teollisuudelle

Elokuun 2024 tunnuslukuja* (TK 10.10.2024):

- Teollisuustuotannon määrä: kuukausimuutos -0,5 %. Vuosimuutos +2 %. (Ks. 9. dia)
- Uusien tilausten arvon (€) muutos: kuukausimuutos -0,5 % ja vuosimuutos -2 %. (Ks. 10. dia)
- Elokuussa teollisuuden tuottajahintojen kuukausimuutos oli -1 % ja vuosimuutos -1 %. (TK 24.9.)
- EK:n luottamusindikaattorin mukaan teollisuustuotanto kasvaa lähikuukausien aikana. (EK 27.9.)
- Suomen Yrittäjien Pk-yritysbarometri antaa saman suuntaista viestiä pienten ja keskisuurten teollisuusyritysten näkymistä. (SY 11.9.)
- VM ennustaa teollisuustuotannon vähenevän -2,1 % vuonna 2024. Vuonna 2025 tuotanto kasvaa sen sijaan +2,6 %. ETLA ennustaa ensi vuodelle teollisuustuotannon kasvua noin +3 %.
- Myös tutkimusyksikkö ennakoi, että vuosi 2025 tulee olemaan teollisuudelle selkeästi parempi kuin kuluva vuosi.

*Luvut ovat kausitasoitettuja

Ennusteet:

Ennusteet ovat pysyneet ennallaan viime kuukaudet

Teollisuustuotanto ja vienti kasvavat vuonna 2025

Suomi	2024e	2025e
Kokonaistuotanto (BKT)	-0,3 %	+1,5 %
Teollisuustuotanto	-1,4 %	+2,7 %
Vienti	-1,4 %	+4%

Talouden ennusteita:

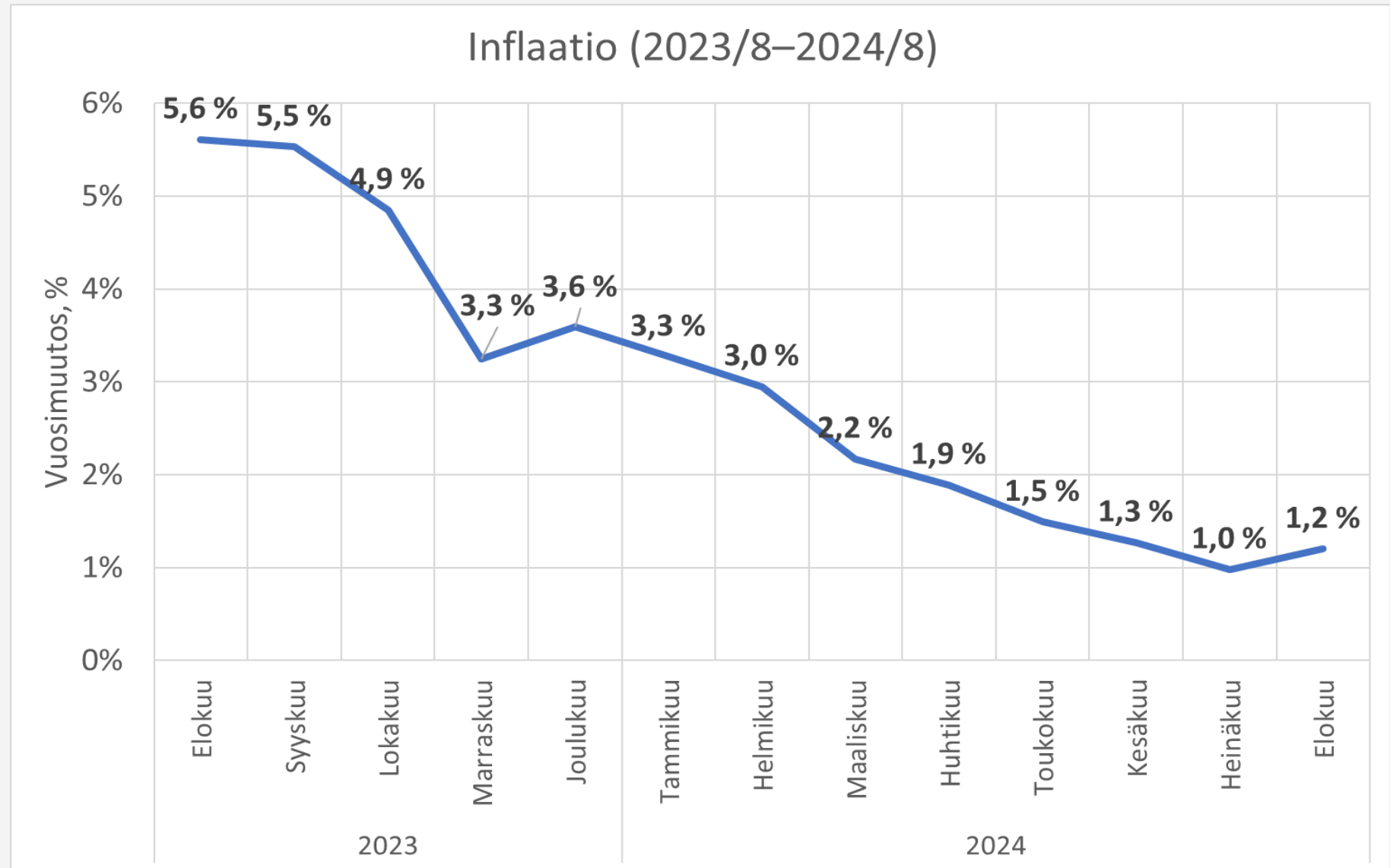
- Tutkimusyksikkö on vetänyt yhteen eri ennustelaitosten* arviot.
- Ennusteissa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta suuntaan tai toiseen kesän jälkeen.
- Kokonaistuotanto (BKT) alenee tänä vuonna vuositasolla, vaikka alkuvuoden kasvu on ylittänyt odotukset.
- Vienti kasvaa vuonna 2025 voimakkaasti. Osin kyse on risteilyalusten luovutusten ajoittumisista.

* Lähteet: Valtiovarainministeriö, Labore, ETLA, PTT, Suomen Pankki, Handelsbanken, Nordea, Danske Bank, OP. Ennusteet ilmestyneet 20.8.–23.9.2024.

**Inflaatio
hallinnassa**

**Inflaatio
kiihtyy hitaasti**

**Euroopan
keskuspankin
mukaan
tavoitetaso
inflaatiolle on
2 %. Silloin
tilanne on
normaali.**

Palkkakerros alkamassa

Kilpailukyky kunnossa

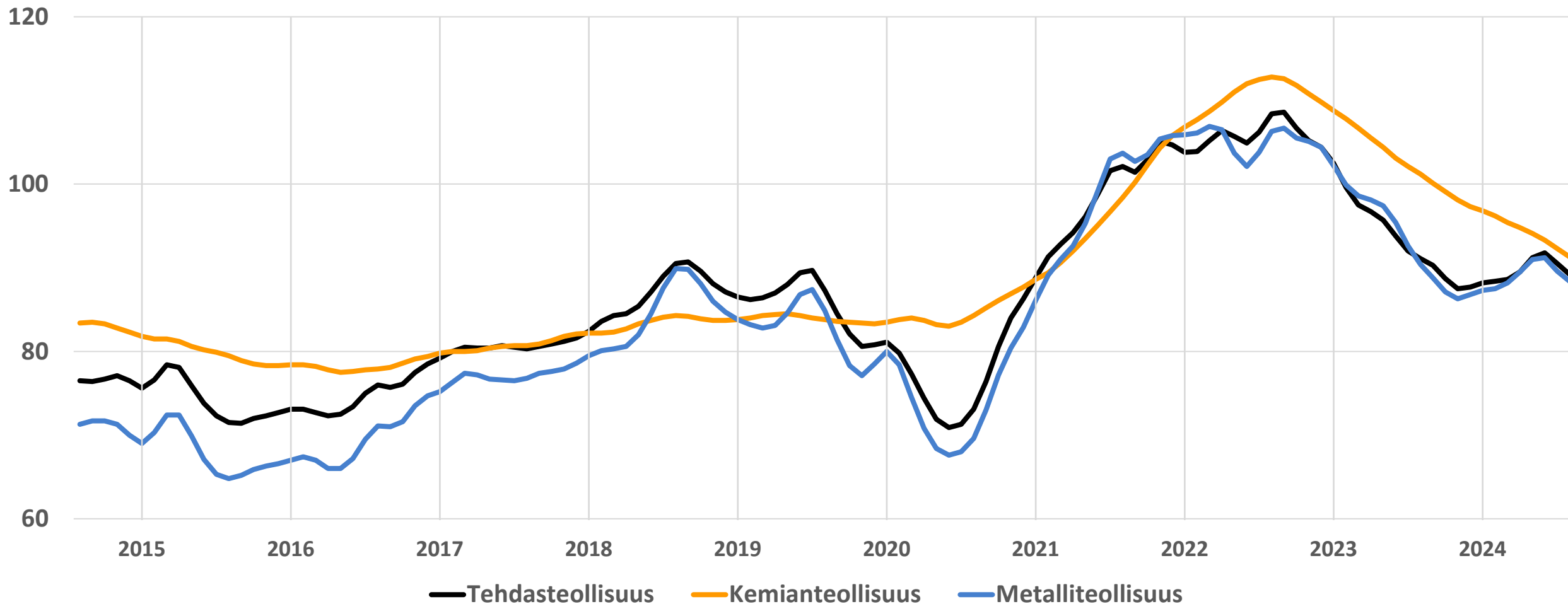
- Edellisten neuvottelukierrosten korotukset maltillisia.
- VM ennustaa teollisuuteen suhdannekäännettä.
- Yksityinen kulutus on kärsinyt korkeista reaalikoroista ja ostovoiman romahduksesta.
- Suomella ei ole kilpailukykyongelmaa. Hintakilpailukyky on hyvä ja ennusteiden mukaan pikemmin paranemassa kuin heikkenemässä.
- Teollisuuden keskeinen ongelma vientimaiden markkinoiden huono imu.
- Viimeaikaiset sopimukset kilpailijamaissa edelleen korkealla tasolla.
- Palkkojen ostovoima heikentyy laskennallisesti 2026 mennessä -8% 2021 lähtötasoon verrattuna ilman palkankorotuksia.

Teollisuuden uusien tilausten arvon kehityksen trendi (2014/8–2024/8)

Kuvio kertoo yritysten uusien tilauksien arvon kehityksen niiden hyödykkeiden ja palveluiden osalta joiden tuotanto on tarkoitettu tapahtuvan Suomessa sijaitsevalla toimipaikalla.

Indeksi kuvaa suhteellista muutosta kullakin toimialalla. Kunkin kuukauden indeksipisteluku ilmoittaa, mikä osuus (%) uusien tilausten määrä on vuoden 2021 tilausten määrästä. Indeksi kertoo miten tilausten arvo on muuttunut. Sen sijaan se ei kerro millä toimialalla tilausten arvo on suurin.

Indeksi (2021=100)

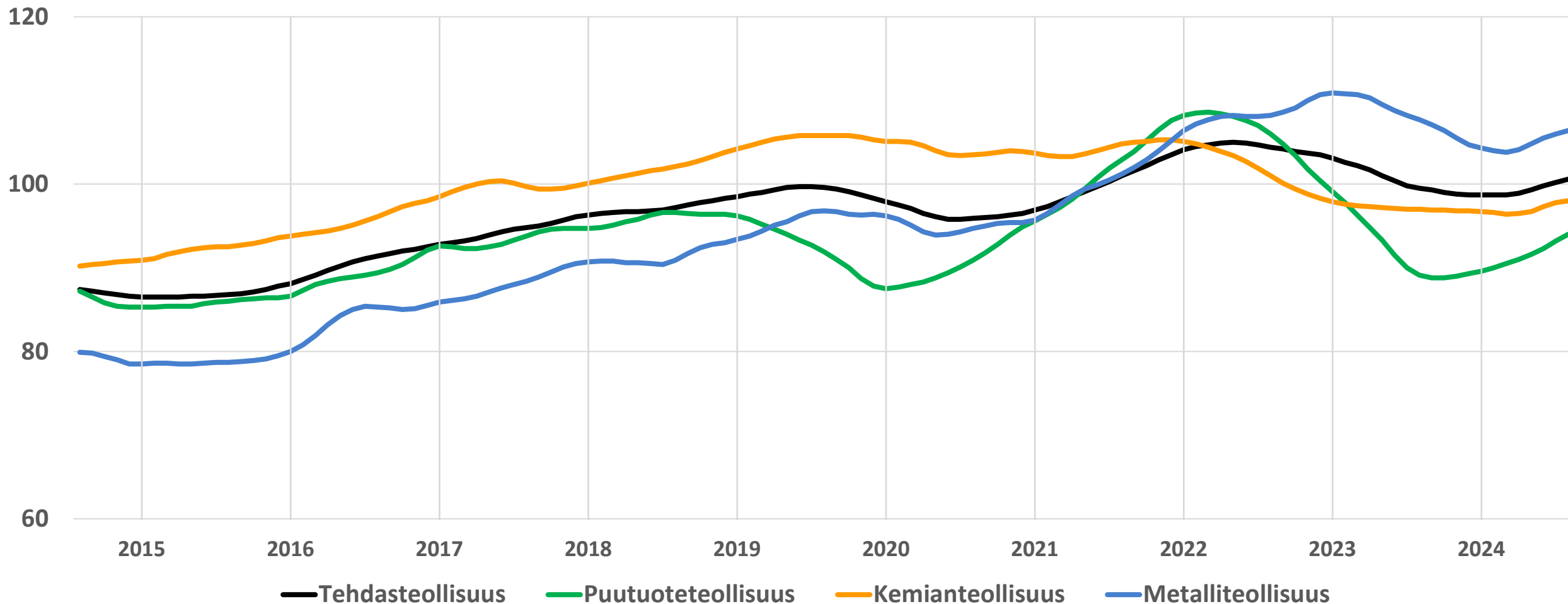

Teollisuuden tuotannon määrän kehityksen trendi (2014/8–2024/8)

Teollisuuden volyymi-indeksi kuvaa yritysten tuotannon määrän kehitystä. Tuotteiden hintakehitys (€) ei vaikuta indeksin arvoihin.

Indeksi kuvaa tuotannon määrän suhteellista muutosta. Kunkin kuukauden indeksipisteluku ilmoittaa, mikä osuus (%) tuotannon määrä on vuoden 2021 tuotannon määrästä. Indeksi kertoo miten tuotanto on muuttunut, sen sijaan se ei kerro millä toimialalla tuotanto on suurinta.

Indeksi (2021=100)

Teollisuus liitto

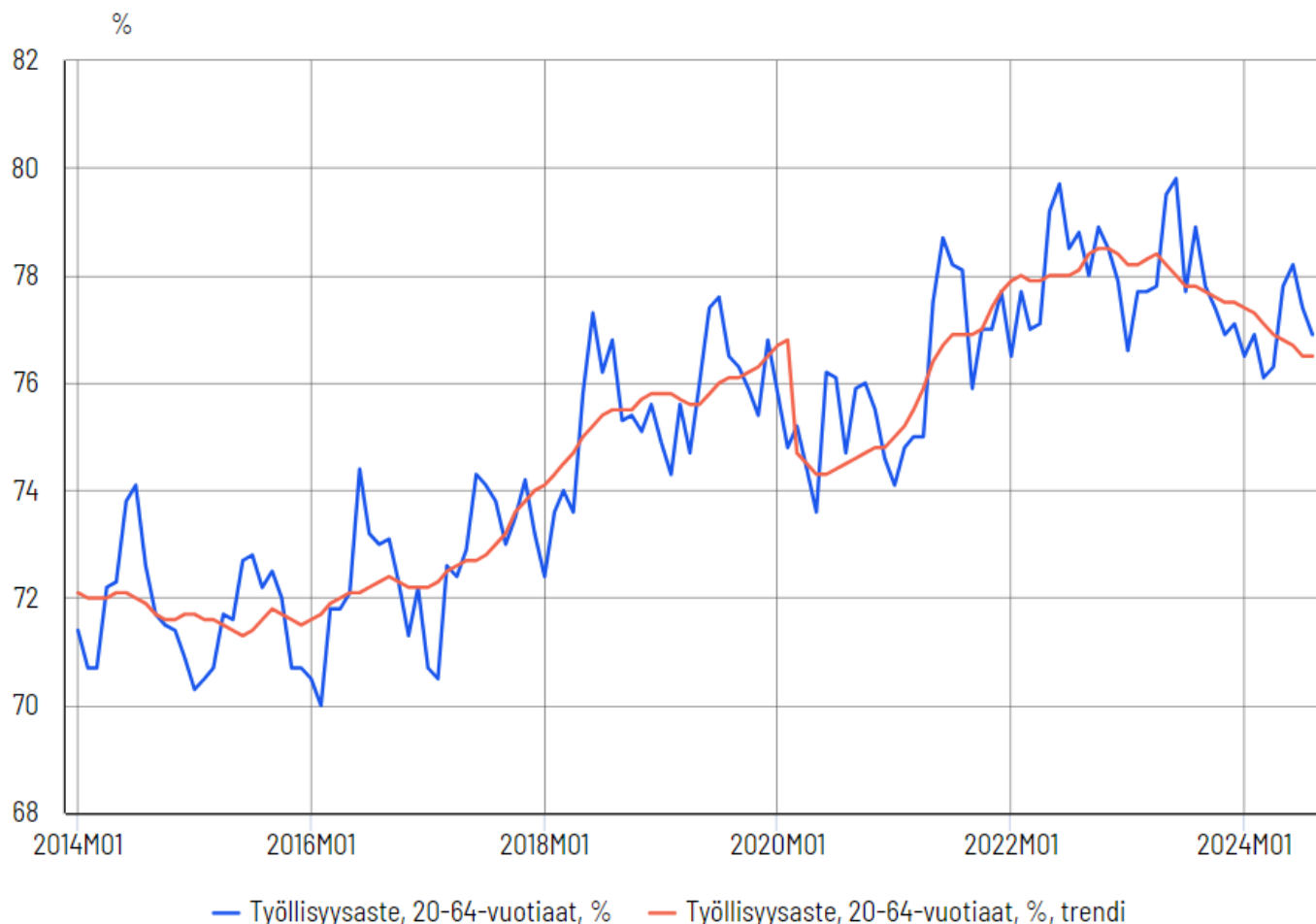
2. Työllisyyden kehitys

Anu-Hanna Anttila

Työllisyysasteen trendiluku elokuussa 76,5 %

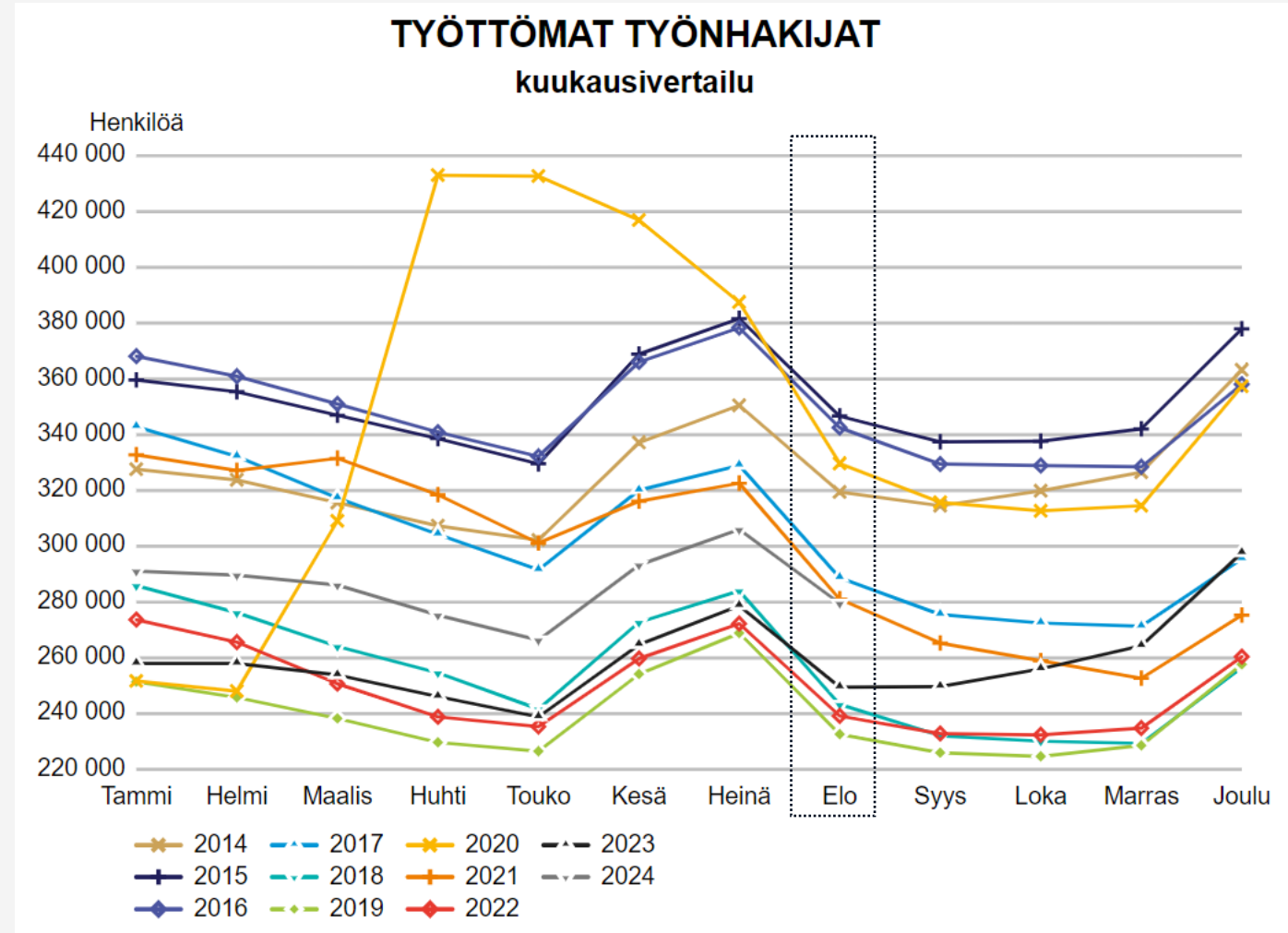
Työllisyysaste ja työllisyysasteen trendi 2014/01 - 2024/08, 20-64-vuotiaat

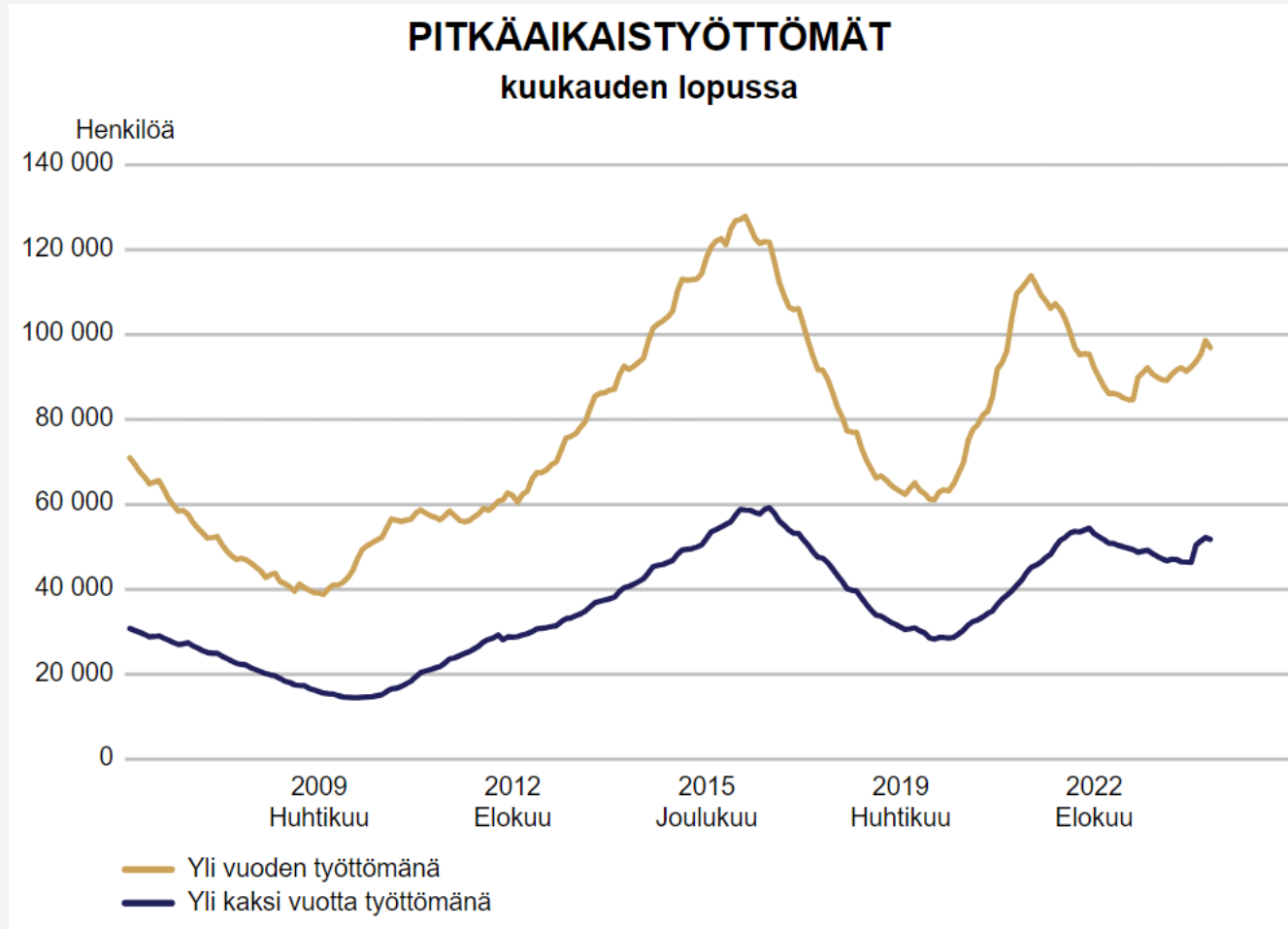
- Työllisyysasteen trendi oli 76,5 % elokuussa. Sama trendiluku oli heinäkuussakin. Vuosimuutos -0,3 %-yksikköä.
- Työllisyysaste kertoo työllisten prosenttiosuuden 20–64-vuotiaasta väestöstä Suomessa.
- 15–74-vuotiaiden työttömyysasteen trendiluku oli elokuussa 8,3 %.
- Työllisyys kehittyy eri aloilla epätahtisesti ja eriaikaisesti. Näin myös duunarialoilla. Teollisuudessa pirstymisen merkit selvät, rakennusteollisuudessa ja palvelualoilla tilanne heikompi.
- Työvoimatutkimuksessa työllinen = henkilö, joka on tutkimusviikolla tehnyt ansiotyötä vähintään 1 tuntiin.

TEM: Työllisyystilanne elokuussa 2024

- Elokuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 279 600. Vuosimuutos +30 100. Kuukausimuutos -26 400.
- Kausityöttömyyden lisäksi kyse on suhdannetyöttömyydestä. Pitkittyessään se muuttuu rakennetyöttömyydeksi. Työttömistä tulee pitkäaikaistyöttömiä.
- TEM:n tilastoissa työttömien työnhakijoiden määrä laskee loppukesästä, kun opiskelijat palaavat koulunpenkille. Kesäajan kausityöttömyys alkaa hellittää aina elokuussa.
- Vuosia 2022 ja 2023 korkeampi työttömien työnhakijoiden määrä selittyy tämänhetkisellä heikolla suhdanteella.
- TEM laskee työttömiksi kaikki työttömät työnhakijat ja kokoaikaisesti lomautetut.

TEM: Työllisyystilanne elokuussa 2024

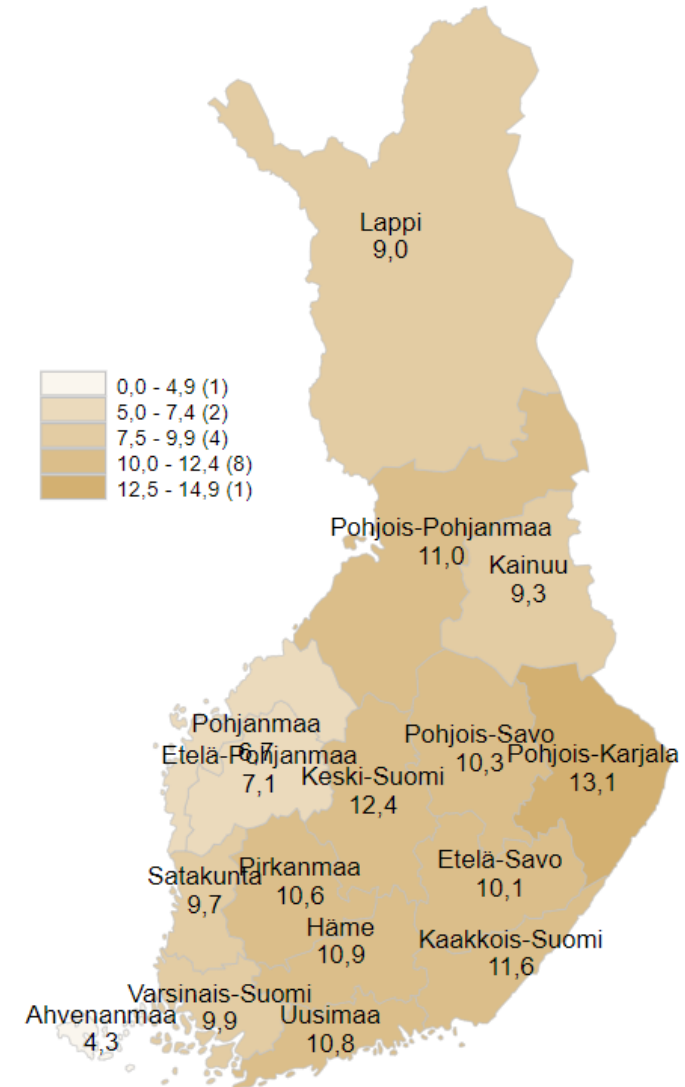

- Yli 1 vuoden yhtämittaisesti työttömänä olleet ovat pitkäaikaistyöttömiä. Heitä oli elokuussa 96 900. Vuosimuutos +6 100. Kuukausimuutos -1 700.
- Pitkäaikaistyöttömistä yhtämittaisesti yli 2 vuotta työttömänä oli ollut 51 800. Vuosimuutos +3 300. Kuukausimuutos -400.
- Pitkäaikaistyöttömyys on rakennetyöttömyyttä. Joten vaikka työpaikkoja olisi alueella avoinna, eivät pitkäaikaistyöttömät työllisty. Syyt moninaiset.
- Elokuussa kokoaikaiset lomautukset vähenivät. Kuukausimuutos -3 700. Kokoaikaisesti lomautettuja oli yhteensä 17 200. Kokoaikaiset lomautukset lisääntyivät elokuusta 2023. Vuosimuutos +2 500.

Työttömyyden alueelliset erot

- Elokuussa 2024 työttömien työnhakijoiden osuus oli korkein Pohjois-Karjalassa (13,1 %), Keski-Suomessa (12,4 %) ja Kaakkois-Suomessa (11,6 %). Työttömyys on ollut pitkään sitkeintä näillä rakennemuutosalueilla.
- Rakennemuutos tarkoittaa tässä elinkeinorakenteen muutosta. Teollisuuden työpaikat vähenevät ja palvelualan työt lisääntyvät.
- Ylipäätään eri alueilla työllisyystilanne parantunut. Työttömien osuudet ovat selvästi heinäkuuta matalammat, yleisesti kuukausimuutos -0,9 ja -1,5 %-yksikön välillä.
- Vaikuttaa siltä, että heikko suhdanne alkaa hellittää.
- Osuudet tulleet alas eniten: Keski-Suomi ja Pohjois-Pohjanmaa (-1,5 %-yks.), Pohjois-Karjala (-1,4 %-yks.), Kaakkois-Suomi ja Lappi (-1,2 %-yks.).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta ELY-keskuksittain

3. Teollisuusliiton jäsenten työllisyyden kehitys

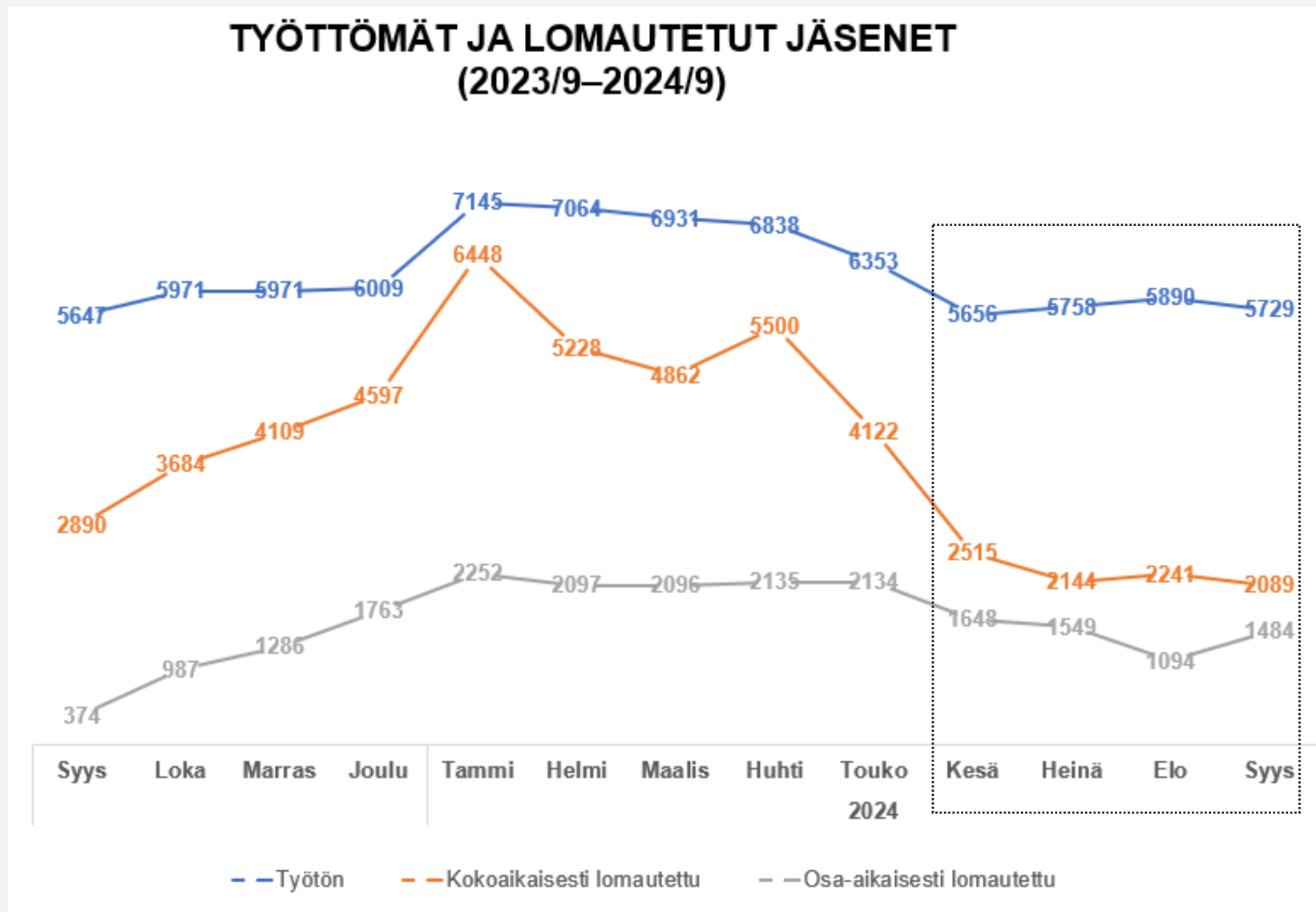

Teollisuusliiton jäsenten työllisyys

Kesän ja alkusyksyn ajan on työttömien jäsenten määrä pysynyt 5 600–5 900 tietämällä. Tämä taso on sama kuin syksyllä 2023.

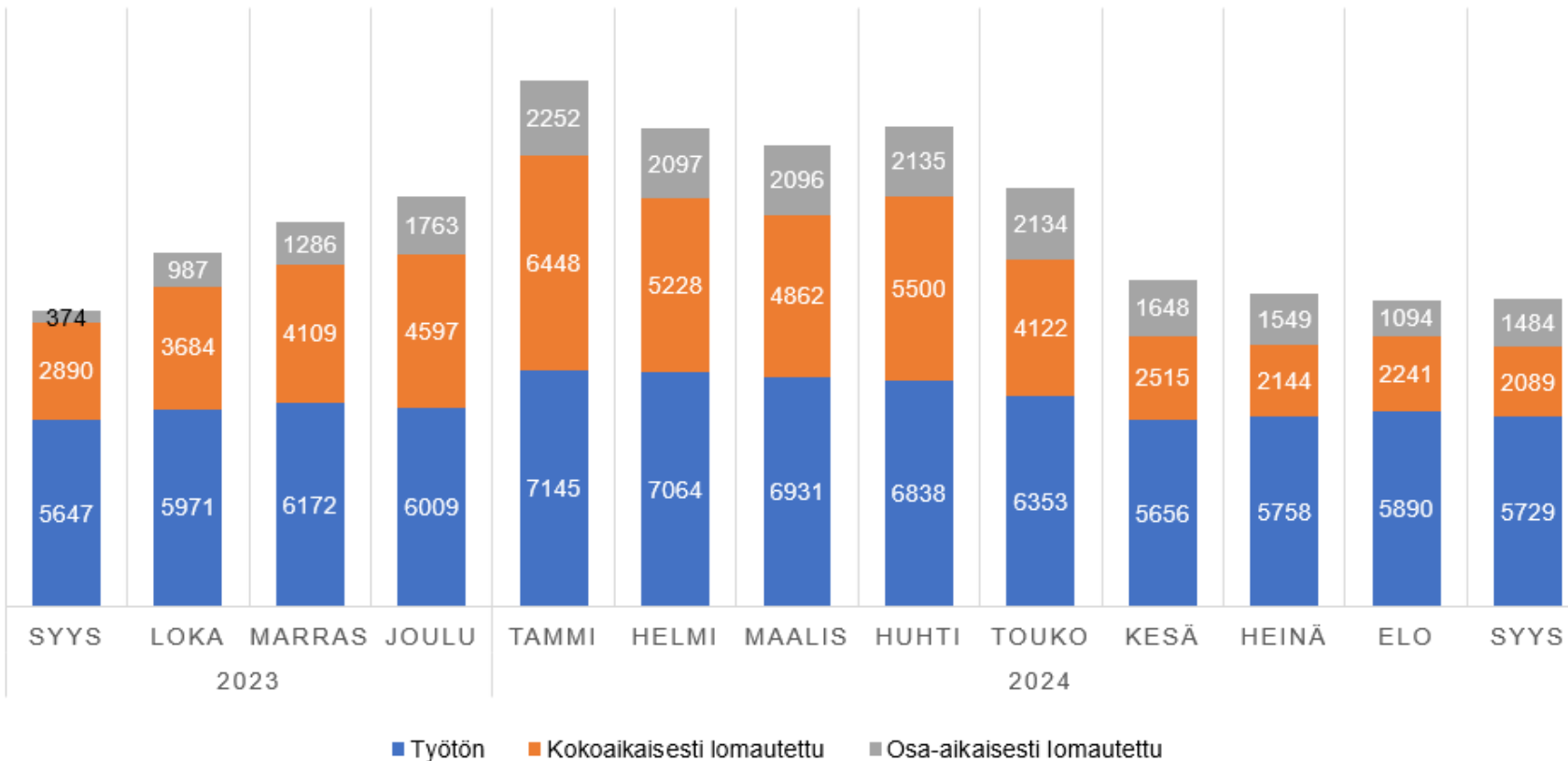
Lomautusten kokonaismäärässä vuosimuutos on vähäinen (+309).

Kokoaikaisesti lomautettujen määrä oli syyskuussa (-800) alhaisempi kuin vuotta aiemmin. Osa-aikaisesti lomautettuja jäseniä oli syyskuussa 2024 kuitenkin selvästi enemmän (+1 110) kuin vuotta aiemmin.

Jäsenten työllisyystilanne tasoittunut

TYÖTTÖMIEN JA LOMAUTETTUJEN JÄSENTEN MÄÄRÄ
(2023/9–2024/9)

Syyskuussa on jäsenten työllisyystilanne pysynyt vakaana: ansiopäivärahan saajia oli hiukan enemmän (+77) kuin elokuussa.

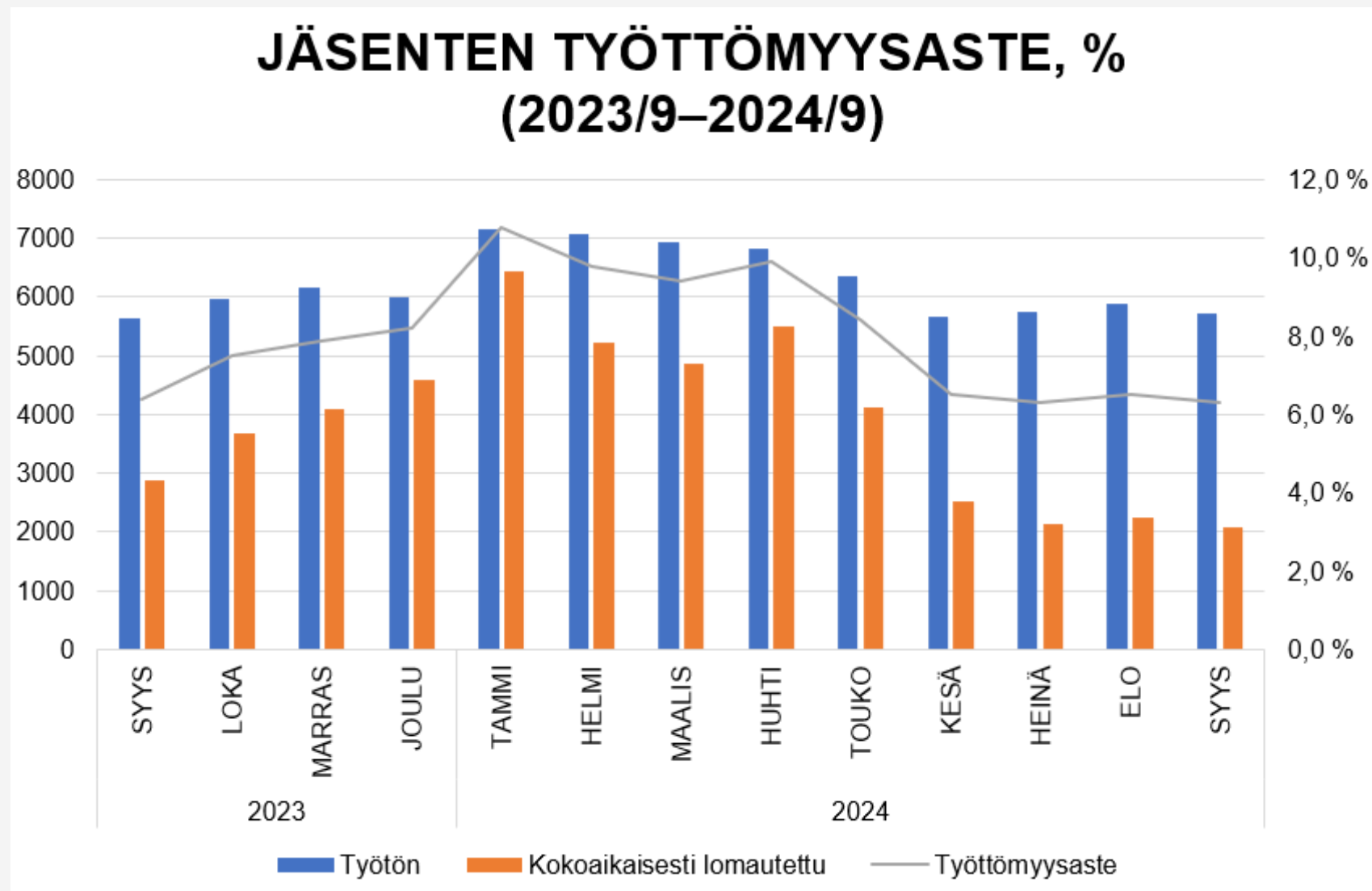
Loppukesästä työllisyysnäkymät hieman heikkenivät. Työttömiä oli syyskuussa 5 729 eli vähemmän kuin elokuussa. Kuukausimuutos -161. Monet ovat jo pidempään olleet työttömänä – ja pudonneet ansiopäivärahalla Kelan työmarkkinatuelle.

Lomautettuna oli yhteensä 3 573 jäsentä. Osa-aikaisten lomautusten määrä kasvoi kuukaudessa (+390) mutta kokoaikaisesti lomautettuja taas oli vähemmän (-153) kuin elokuussa.

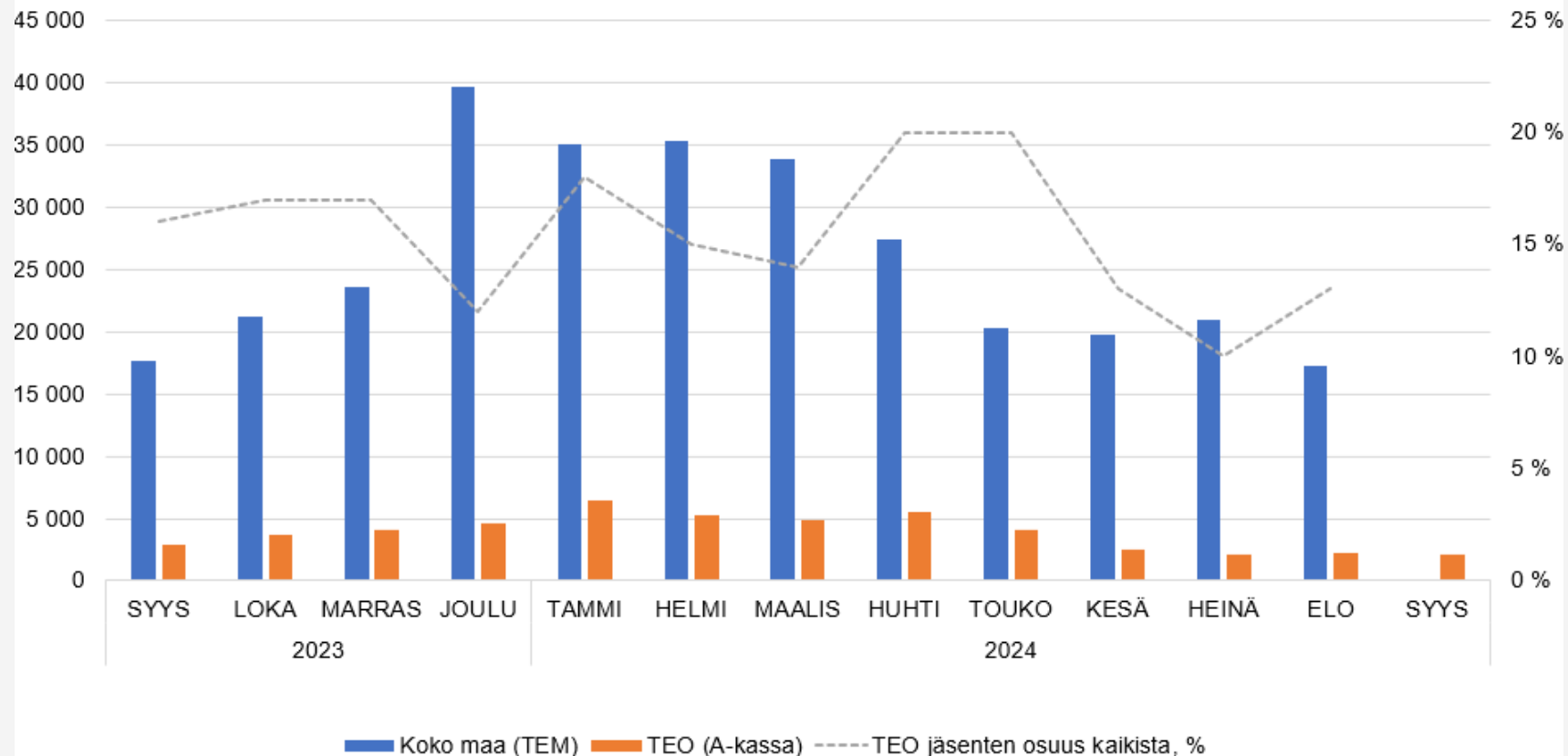
Teollisuusliiton jäsenten työttömyysaste syyskuussa 6,3 %

Syyskuussa Teollisuusliiton jäsenten työttömyysaste palasi heinäkuun tasolle. Kuukausimuutos -0,2 %-yksikköä.

Liiton jäsenten työttömyysaste = työttömien ja kokoaikaisesti lomautettujen yhteenlaskettu osuus (%) kaikista liiton työmarkkinoiden käytettävissä olevista jäsenistä. Laskentatapa on samanlainen kuin TEM:llä.

KOKOAIKAISESTI LOMAUTETUT JA JÄSENTEN OSUUS (%) KAIKISTA LOMAUTETUISTA (2023/9–2024/9)

Kokoaikaiset lomautukset

TEM: Elokuussa Suomessa oli kokoaikaisesti lomautettuja yhteensä 17 200.

Kokoaikaisesti lomautetuista 2 241 oli teollisuusliittolaisia. Elokuussa heidän osuutensa kaikista kokoaikaisesti lomautettuna olleista oli 13 %.

Teollisuusliiton jäsenten työtilanne on parantunut nopeammin kuin joillakin mulla aloilla, kuten palvelu- ja rakennusalalla.

Työttömät jäsenet sopimusaloin

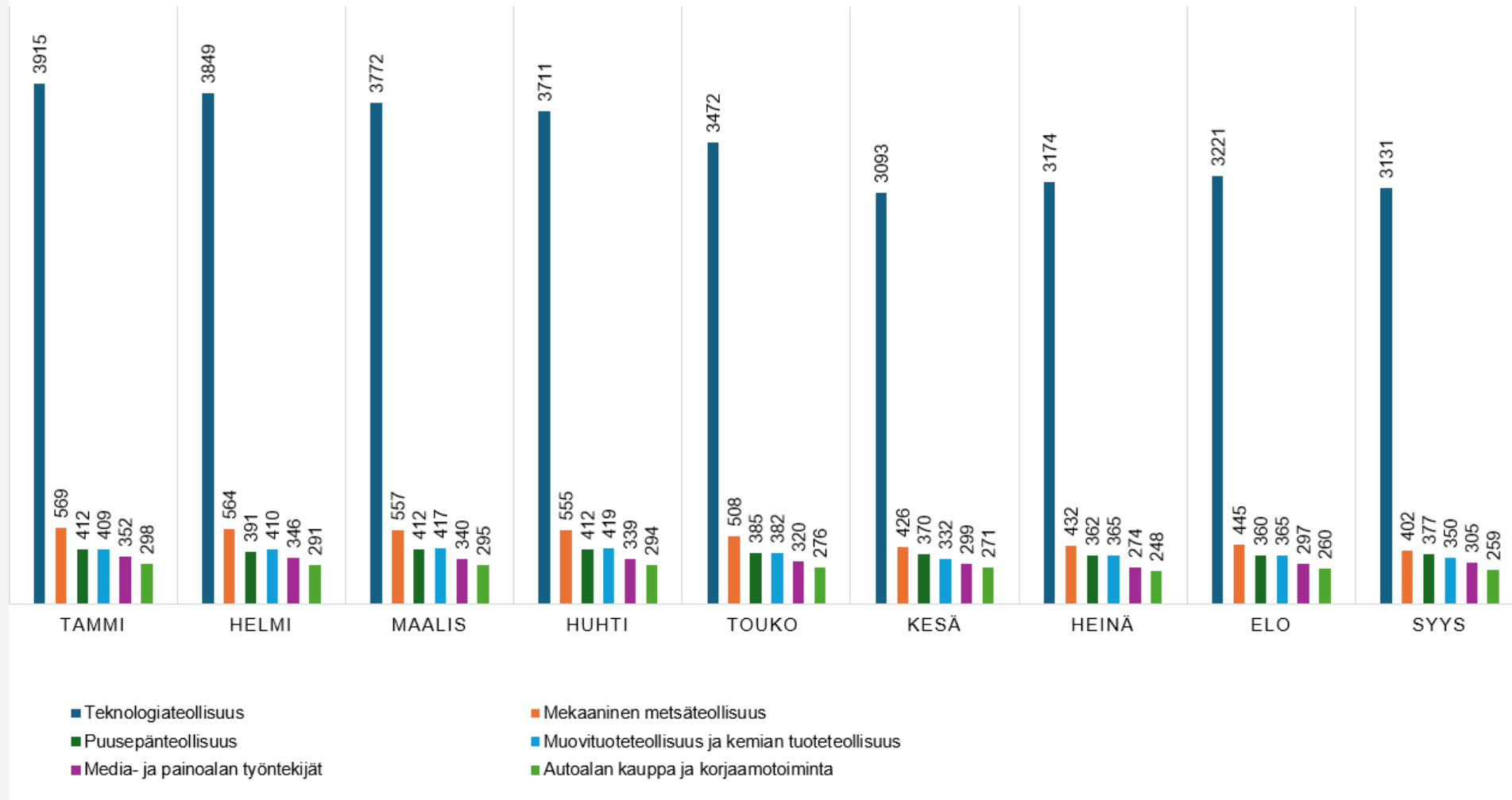
Työttömiä jäseniä oli syyskuussa 5 729. Heistä yli puolet (55 %) on metallialoilta.

Metalliväen työttömyysluvussa ei ole suurta kuukausimuutosta (-90). Tammikuuhun verrattuna muutos on kuitenkin huomattava (-784).

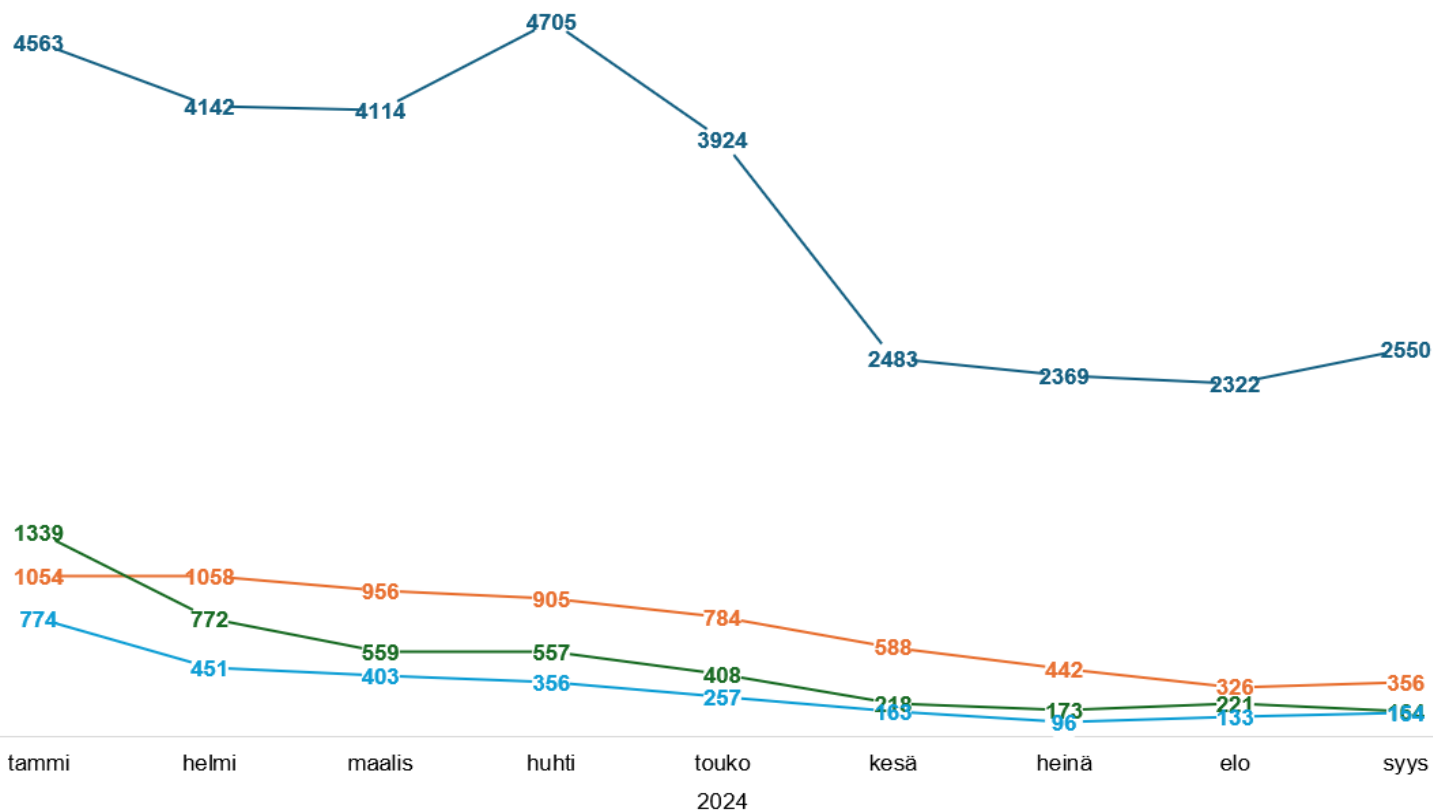
Kuukausimuutokset eivät ole suuria muillakaan sopimusaloin.

Kuviossa ovat ne sopimusalat, joilla työttömiä jäseniä oli syyskuussa eniten. Muilla aloilla on työttömiä vähemmän.

TYÖTTÖMÄT JÄSENET SOPIMUSALOITTAIN (1-9/2024)

LOMAUTETUT JÄSENET SOPIMUSALOITTAIN (1–9/2024)

Lomautetut jäsenet sopimusaloittain

Syyskuussa lomautettuna oli yhteensä 3 656 teollisuusliittolaista.

Lomautukset ovat koskeneet eniten metallialojen työpaikkoja. Metalliväen lomautukset ovat vuoden mittaan laskeneet eniten. Vertailu osoittaa, että syyskuussa lomautettujen jäsenten määrä on lähes puolittunut tammikuuhun verrattuna (-2 013).

Lomautukset kertovat suhdanne-vaihtelusta. Syyskuussa merkit viittaavat vahvasti siihen, että käänne parempaan on tapahtunut. Kaikkiaan lomautettuja jäseniä on syyskuussa selvästi vähemmän (-5 127) kuin tammikuussa.

Suhdanteen paraneminen näkyy uusissa tilauksissa. Lopputuotteita valmistavien yritysten uudet projektit alkavat tuottaa uusia tilauksia myös alihankkijayrityksille. Tämä luo työtä jäsenille.

4. Suhdannenäkymät

Timo Eklund & Anu-Hanna Anttila

Teollisuuden näkymät kirkastuvat

Teollisuuden syksy jäämässä vielä melko vaisuksi

- Teollisuuden suhdanteessa on tapahtunut varovainen käänne parempaan. Vuoden 2025 kasvunäkymät kirkastuneet.
- Teollisuuden kasvuvauhti on ohittamassa koko talouden kasvun.
- Ennusteet ovat tavallistakin epävarmempia.
- Esimerkiksi Lähi-idän tilanteen kriisiytyminen ei ole näkynyt ennusteissa juuri mitenkään. Maailmantalous tuntuu tottuneen geopoliittisiin kriiseihin.
- Suomen teollisuus hyötyy maailmanlaajuisen kysynnän piristymisestä ja hyvästä kilpailukyvyssä.
- Toisaalta Saksan teollisuuden laajat vaikeudet heijastuvat kielteisesti Suomeen. Myös Ranskalla on taloudellisia ja poliittisia vaikeuksia.
- EU jäämässä pysyvästi jälkeen Kiinasta ja Yhdysvalloista teollisuuden kilpailu- ja uusiutumiskyvyssä.
- Julkinen talous ei ole tasapainottumassa miljardisäästöistä huolimatta. Ainakin parin vuoden aikavälillä tarkasteltuna säästöt laskevat talouskasvua ja työllisyyttä.

Säästöpolitiikka heikentää talouskasvua

- Säästöpolitiikan yksi ongelma on se, että Suomen suhdannetilanne on ollut heikoimpia EU:ssa vuosina 2023–2024. Säästötoimet loiventavat jo muutenkin vaimeaa talouskasvua loppuvuonna ja ensi vuonna.
- Pahimmassa tapauksessa säästöt heikentävät talouden kasvupotentiaalia ja johtavat uusiin säästöpäätöksiin.
- Valtiontaloutta koskevista harkitsemattomista muutoksista voi koitua pidemmällä aikavälillä iso hintalappu. Esimerkiksi valtio-omistusten myyminen pysäyttää niistä saadun tulovirran.
- Huolestuttavaa on rakentavien työllisyystoimien vähäisyys. Heikon taloussuhdanteen seurauksena on osa suhdannetyöttömyydestä muuttunut rakennetyöttömyydeksi. Tästä on merkinä pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu.
- Merkkejä työllisyysnäkymien paranemisesta oli ilmassa, mutta ei kaikilla aloilla. Teollisuudessa tilanne on erilainen, sillä hallituksen leikkaustoimet eivät ole kohdentuneet yrityksiin.

5. Liitteet: Suhdannekuvat

Metalliteollisuuden vienti

Tavaraviennin arvo (2024/7), kumulatiivinen vuosimuutos (Q1) ja vuosimuutos

	Heinäkuu 2024 (milj. euroa)	Viennin arvon vuosimuutos vuoden alusta (%) (2024:1–2024:7/ 2023:1–2023:7)	Viennin arvon vuosimuutos, viim. 12 kk (2023:8–2024:7/ 2022:8–2023:7)
Koko tavaravienti	6 232	-5,1 %	-6,7 %
Metalliteollisuus yhteensä	1 938	-3,6 %	-1,1 %
Metallit	116	-1 %	-1 %
Metallituotteet	287	-17,2 %	-19,8 %
Koneet ja laitteet	151	-4 %	-5,2 %
Sähkö- ja elektroniikka- teollisuuden tuotteet	1 278	-6,1 %	-2,8 %
Kulkuneuvot	106	64,1 %	49,2 %

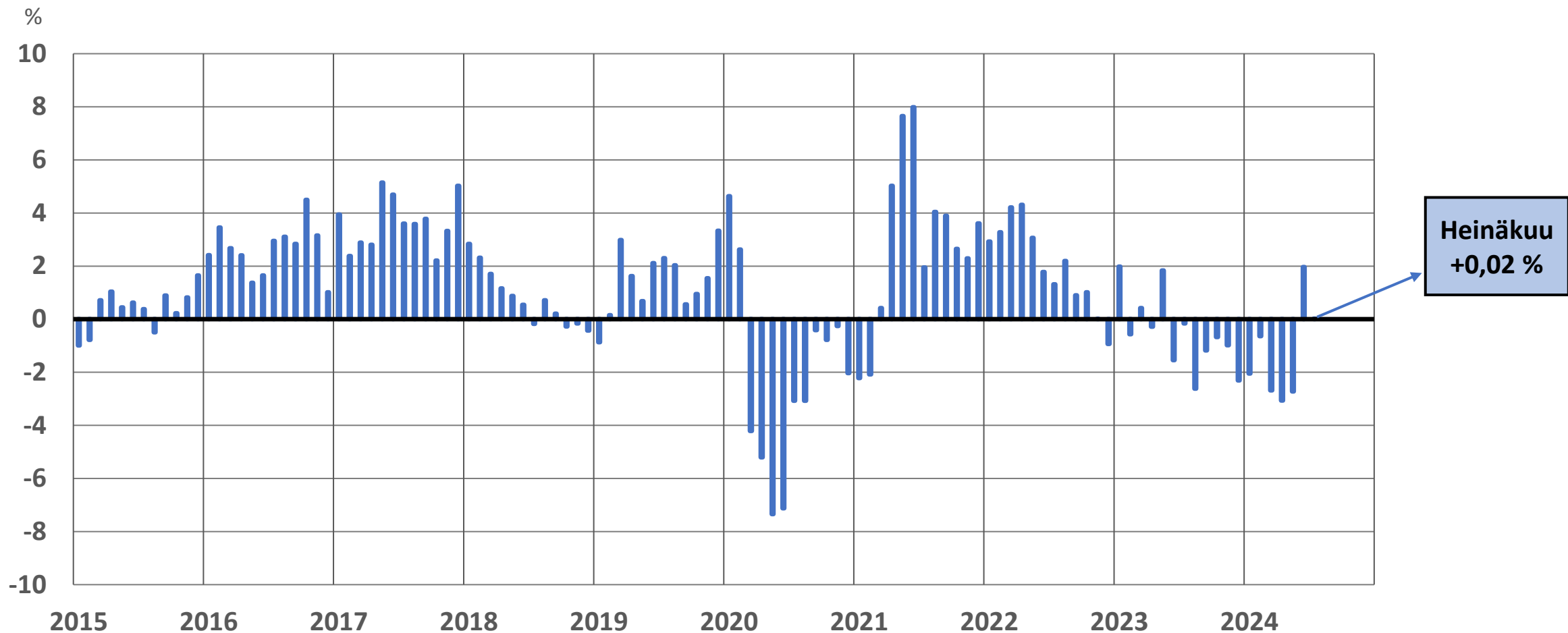
Kemian-, puutuote- ja muun teollisuuden vienti

Tavaraviennin arvo (2024/7), kumulatiivinen vuosimuutos (Q1) ja vuosimuutos

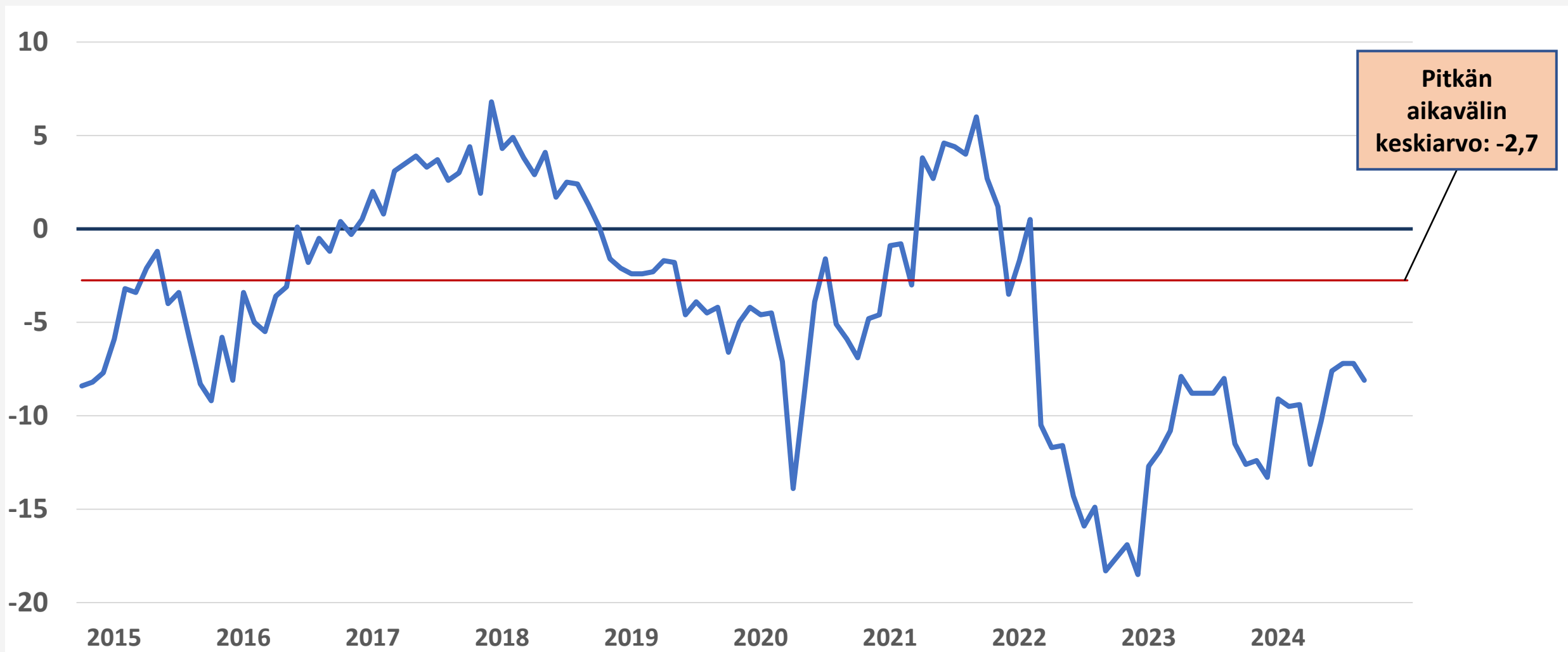
	Heinäkuu 2024 (milj. euroa)	Viennin arvon vuosimuutos vuoden alusta (%) (2024:1–2024:7/ 2023:1–2023:7)	Viennin arvon vuosimuutos, viim. 12 kk (2023:8–2024:7/ 2022:8–2023:7)
Koko tavaravienti	6 232	-5,1 %	-6,7 %
Öljytuotteet	489	-6,6 %	-15,3 %
Kemikaalit	250	3,6 %	11,6 %
Lääkkeet	117	-3,5 %	-7,9 %
Kumi- ja muovituotteet	966	-7 %	-6 %
Puutavara, puutuotteet ja huonekalut	244	-3,7 %	-11,2 %
Tekstiilit, vaatteet ja nahkatuotteet	59	-7,7 %	-9,6 %
Kustannus- ja painatuspalvelut	2	-30,2 %	-20,2 %

Kansantalouden tuotanto (2015/1–2024/7)

Tuotannon työpäiväkorjattu vuosimuutos, %

Kuluttajien luottamusindikaattori (2014/9–2024/9)

**Teollisuus
liitto**